

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży
18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

SPRAWOZDANIE

**Z EGZAMINU MATURALNEGO Z JĘZYKA BIAŁORUSKIEGO
I JĘZYKA LITEWSKIEGO PRZEPROWADZONEGO W 2016 ROKU
W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM**

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Elżbieta Kaliściak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)

Opieka merytoryczna

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Bartosz Kowalewski (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

OKE w Łomży**Opracowanie**

Maria Fromelc-Chmielewska
Krzysztof Najda

Centralna Komisja Egzaminacyjna

ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży

18-400 Łomża, Al. Legionów 9, tel. fax (86) 216-44-95
(86) 473-71-20, (86) 473-71-21, (86) 473-71-22
www.oke.lomza.pl e-mail: sekretariat@oke.lomza.pl

JĘZYK BIAŁORUSKI

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka białoruskiego na poziomie podstawowym składał się z dwóch zestawów zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Мода на веганаў*, którego autorką jest Настасся Кахановіч, odnosiły się 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 1 zadanie zamknięte typu prawda – fałsz; do tekstu *Ганаровая вешалка* Альгерда Бахарэвіча – 5 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej związanej z dołączonym fragmentem tekstu epickiego i brzmiał *Успаміны – крыніца шчасця ці суму? Абмяркуй праблему і абгрунтуй свой погляд. Звяртайся да ніжэй пададзенага фрагмента тэксту Галя Янкі Брыля, цэлага твора і іншага тэксту культуры. Твая праца павінна налічваць не менш чым 250 слоў*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji utworu lirycznego (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Уваскрэсні*, którego autorką jest Наталля Арсенева. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej z języka mniejszości narodowej w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Analiza i interpretacja tekstów kultury; IV. Tworzenie wypowiedzi. Oprócz wymagań z IV etapu edukacyjnego (poziom podstawowy) obowiązywały wymagania z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		198
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	198
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	194
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	4
	ze szkół publicznych	198
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	116
	mężczyźni	82
	bez dysleksji rozwojowej	195
	z dysleksją rozwojową	3

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 16 osób – laureatów i finalistów Olimpiady z Języka Białoruskiego.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		24 maja 2016 r.	
Czas trwania egzaminu		170 minut	
Liczba szkół		4	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		5	
Liczba obserwatorów ⁴ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		-	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

⁴Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2015, poz. 959).

²Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	198	4	100	70	74	70	16	99%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	198	4	100	70	74	70	16	99%
z techników	-	-	-	-	-	-	-	-
bez dysleksji rozwojowej	195	4	100	70	74	70	16	99%
z dysleksją rozwojową	3	-	-	-	-	58	-	100%

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

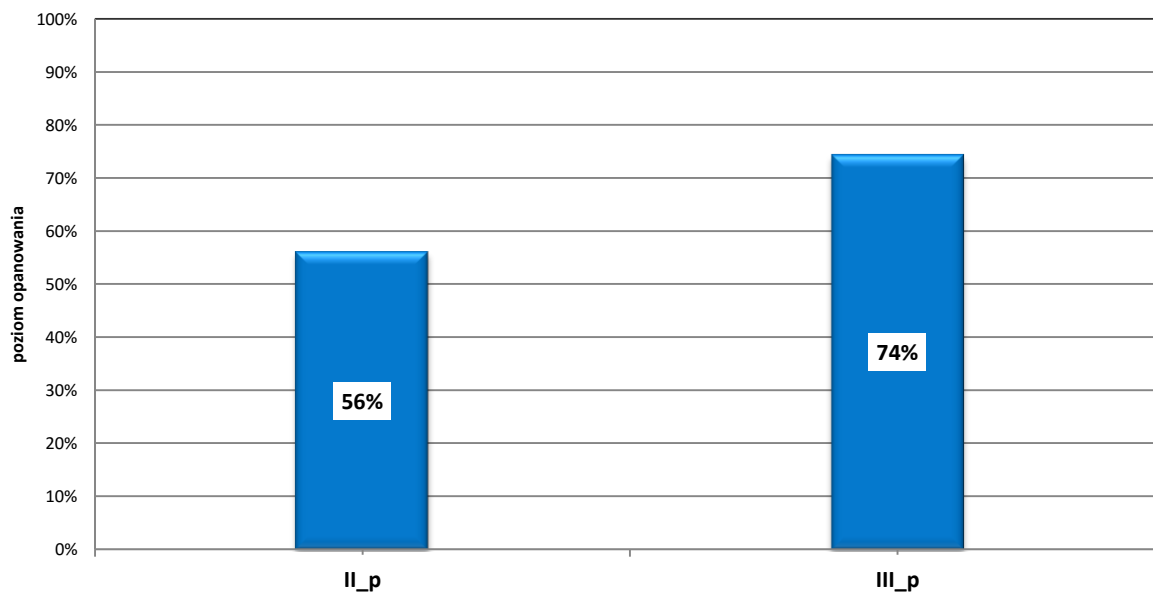
Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
1.1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów publicystycznych, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	80
1.2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstu, potrafi wydzielić fragment i objaśnić jego sens.	85
1.3.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje (gimnazjum).	77
1.4.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.9) wskazuje charakterystyczne cechy stylu tekstu, nazywa zastosowane w nim środki językowe i określa ich funkcje.	49
1.5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje (gimnazjum).	86
2.1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) rozpoznaje cechy gatunkowe tekstu.	9
2.2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens całego tekstu oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	61

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
2.3.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens całego tekstu oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens na tle całości.	21
2.4.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje (gimnazjum).	36
2.5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens zdań.	37
Zadanie sprawdzające tworzenie wypowiedzi – wypracowanie			
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej.	74
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.10) rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego.	92
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioski); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	87
Spójność lokalna			90
Stosowność stylu		3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum).	76
Poprawność językowa	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	58

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	62

Wykres 1. Poziom wykonania zadań w obszarze wymagań ogólnych

Komentarz

1. Poziom podstawowy

Arkusz egzaminacyjny z języka białoruskiego na poziomie podstawowym składał się z dwóch zestawów zadań testowych sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania.

A. Rozumienie tekstu na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji językowej

Spośród zadań do pierwszego tekstu taktującego o modzie na weganizm cztery zadania okazały się dla zdających łatwe (1.1., 1.2., 1.3., 1.5.). Dwa z nich sprawdzały umiejętności wyszukania w wypowiedzi potrzebnych informacji – 1.3., 1.5., zadanie 1.1. sprawdzało odczytanie sensu tekstu, uwzględniając zawarte w nim informacje zarówno jawne, jak i ukryte, zadanie 1.2. – odczytanie sensu tekstu, wydzielenie fragmentu i objaśnienie jego sensu. Zadania testowe 1.2. – 1.5. sprawdzały rozumienie czytanego tekstu głównie na poziomie znaczeń, zadanie 1.1. – na poziomie struktury (określenie głównej myśli tekstu). Zatem z wyszukiwaniem informacji złożonych, dostrzeganiem powiązań między informacjami, odróżnianiem informacji ważnych od drugorzędnych, wnioskowaniem na podstawie przesłanek zawartych w tekście zdający nie mieli problemu. Najmniej poprawnych odpowiedzi zdający udzielili na pytanie dotyczące stylu tekstu i funkcji tekstu (poziom wykonania – 49%), a należy podkreślić, że załączony tekst publicystyczny był łatwy w odbiorze, traktował

o diskutowanym w mediach zagadnieniu, cechowała go przejrzysta struktura i miał charakter typowo informacyjny. Rozwiązanie zadania wymagało wykorzystania informacji z tekstu oraz wiedzy o języku w zakresie określonym w postawie programowej dla gimnazjum i liceum.

Zadania w zestawie 2. okazały się dla zdających trudne i umiarkowanie trudne. Sprawdzały umiejętności odczytania tekstu na poziomie znaczeń i struktury, w tym: zrozumienia sensu całego tekstu, poszczególnych fragmentów, wyszukania informacji, przedstawienia poglądów autora. Zadanie 2.1. polegało na wyznaczeniu gatunku tekstu – wypadło ono najgorzej (poziom wykonania – 9%) – zdający nie potrafili rozpoznać cech gatunkowych eseju. Abiturienti w większości nie zrozumieli dołączonego tekstu, w którym poruszone zostały zagadnienia patriotyzmu i świadomości narodowej współczesnych Białorusinów.

Autor eseju zwrócił uwagę, że większość jego rodaków nie interesuje się własną historią, literaturą czy współczesną kulturą. Zaznaczył, że od 2014 roku na Białorusi zaczęła się moda na tradycyjną wyszywankę białoruską. Wystarczyło nałożyć odzież z tym elementem, żeby czuć się Białorusinem/Białorusinką. Według Baharewicza obnoszenie się z tradycyjnymi elementami kultury odbywa się na pokaz i jest w większości przypadków traktowane jako element mody, a nie przejaw głębokich patriotycznych uczuć. Autor wyraził ubolewanie, że wśród społeczeństwa białoruskiego brakuje postaw indywidualnych, świadomych swojego pochodzenia i obecnego miejsca w Europie. Według autora, czas już odejść od tradycji białoruskiej końca XIX – początku XX wieku opartej na folklorze i zwrócić się w kierunku kultury współczesnej, opartej na wiedzy, refleksji nad historią. Autor zauważył, że moda na tradycyjne białoruskie symbole pojawiła po wydarzeniach na Ukrainie w 2014 roku. Białorusini stęsknieni za swoją tradycją, historią i korzeniami, które były tłumione na przestrzeni długiego okresu, chętnie sięgają po te symbole. Autor przestrzegał, aby oprócz mody na tradycyjne motywy i stroje Białorusini zastanowili się także nad pojęciem nowoczesnego patriotyzmu. Aby ta moda nie była tylko jednym z szybko przemijających trendów, ale pomogła w stawaniu się świadomym obywatelem, patriotą.

Bez poprawnego odczytania intencji autora, bez dostrzeżenia obecnej w tekście ironii oraz potraktowania poglądów autora jako jednej z propozycji spojrzenia na kwestię „patriotyzmu na pokaz”, poprawne wykonanie zadań w tej części arkusza nie było możliwe.

B. Tworzenie własnego tekstu w języku narodowym

Zadanie 3. w arkuszach maturalnych z języków mniejszości narodowych polegało na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów i sprawdzało znajomość utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej, umiejętności analizy i interpretacji podanego tekstu literackiego oraz tworzenie wypowiedzi argumentacyjnej w języku narodowym.

Wypracowanie, zarówno w formie rozprawki, jak i w formie interpretacji, powinno stanowić dłuższą wypowiedź argumentacyjną: adekwatną pod względem treściowym, logicznie spójną, poprawną merytorycznie, zgodną z podstawowymi zasadami kompozycji, stosowną i funkcjonalną pod względem stylistycznym, poprawną pod względem języka i zapisu.

Wypracowania liczące mniej niż 250 słów były oceniane jedynie pod względem treści, natomiast za kompozycję oraz styl i język wypowiedzi przyznawano 0 punktów.

Wymagania dotyczące wypracowania maturalnego w obu formach były takie same w zakresie poprawności rzeczowej, spójności lokalnej (wewnątrz akapitu), stylu, języka i zapisu. Różniły się nieznacznie w zakresie kompozycji, a zasadniczo w zakresie treści wypowiedzi: przedstawienia stanowiska wobec problemu (rozprawka) lub koncepcji odczytania utworu (interpretacja), a także sformułowania uzasadnienia (obie formy).

Praca interpretacyjna powinna polegać na przedstawieniu propozycji odczytania utworu poetyckiego, czyli zaprezentowaniu rozumianych przez zdającego sensów tekstu. Zadaniem zdającego jest uzasadnienie postawionej tezy/hipotezy interpretacyjnej za pomocą argumentów pozwalających na jej uprawomocnienie. Część argumentacyjna powinna zawierać ustalenia analityczne dotyczące na

przykład: elementów dostrzeżonej w utworze sytuacji komunikacyjnej, kompozycji tekstu oraz jej funkcji, cech stylu wypowiedzi i użytych w niej środków językowych (zwłaszcza artystycznych) oraz ich funkcji, dosłownych i niedosłownych znaczeń poszczególnych elementów utworu (w tym jego tytułu), zwłaszcza metaforycznych, alegorycznych i symbolicznych, przynależności gatunkowej tekstu, kreacji świata przedstawionego (w tym funkcji motywów literackich występujących w przeczytanym tekście), odwołań do kontekstów, ze szczególnym uwzględnieniem innych tekstów kultury. To, jakie działania analityczne i interpretacyjne zostaną podjęte, zależą od postawy zdającego i celów, które sobie wyznaczył.

Temat 1. był chętnie wybierany przez maturzystów. Mieli oni rozważyć problem, czy wspomnienia to studnia szczęścia czy smutku, w oparciu o fragment utworu *Halja* Janki Bryła (lektura obowiązkowa), odwołać się do całości utworu oraz innego testu kultury.

Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu oraz uzasadnienie stanowiska okazały się dla zdających łatwym zadaniem.

Zrozumienie sensu utworu oraz odwołanie do innych testów kultury nie sprawiały zdającym trudności, punkty tracili natomiast za wąskie uzasadnienie swojego stanowiska, w którym u niektórych zabrakło odniesienia do całości utworu. Uzasadnienie jest wąskie, jeśli zdający trafnie odniósł się tylko do niektórych elementów wskazanych w poleceniu (np. nie odniósł się do podanego w zadaniu tekstu lub nie przywołał innego tekstu kultury), pogłębione jeśli zdający wnikliwie odniósł się do wszystkich elementów polecenia. Abiturienti, jako konteksty interpretacyjne, przywoływali utwory z literatury polskiej i europejskiej (np. *Treny* Jana Kochanowskiego, *Cierpienia młodego Wertera* W. Goethego).

Poniżej przykład wypracowania, w którym uzasadnienie stanowiska zostało ocenione jako trafne i szerokie, ale niepogłębione. Realizacja pozostałych kryteriów została oceniona na maksymalną liczbę punktów.

Хочыць самавет мае свае ўспаміны.
 Я думаю, што ~~як~~ яны гэта саетка на-
 шата гэтыя. Ім ~~не~~ памятаем пра
 першай першаю каханню, пра настаўнікаў,
 з якімі былі нас, а таксама пра
 сяцінства ^{Афіцыйна} ~~на~~ вядоме мяне ў ўспаміны
 гэта крыніца суму.

~~Я~~ ~~не~~ Ірка Брыль у творы "Там" піша
 пра ўспамінах. Тамуна пероіна турчы
 да ~~вара~~ ~~муса~~ муса муса муса ~~якім~~ ~~якім~~
 з'яўляецца & Сярожа. Ім кахаліся,
 але ён мусіў апусціць сваю вёску і вярну
 ўдзекі у вара ~~Тарашке~~ & & муса
 тарафі у арышт. Тамя памоділа Микошка
 не ўспаміны пра Сярожу прыносіць ~~як~~ суму
 Іна горка пракама. У У хаче ~~ж~~ ~~ж~~
 дрэнна. Іна турчына да Сярожа на
 прыклад камі прышлі да яе ў поштом
 гаспадары.

Тамя таксама ўспамінае свайго муса,
 каморы тоеж як Сярожа апусціў вёску.
 Ісаніна не хаче таўра таварыць сваёй
~~дзецям~~ ^{дзецям} добра пра Микошку. Іна ўспамінала
 яго дрэнна. Камі у ням гадзіна чыла
 адметсаваная. Іна не чулася таксама
 яго жонкай. Тамя тоўкі карэкала на
 гэтыя з Микошкам. Скарышая на яго ~~але~~
 на ~~я~~ прыклад ~~яна~~ гэтыя ўспаміны не

Poniższe wypracowanie jest przykładem spełnienia wszystkich kryteriów oceny interpretacji utworu poetyckiego na maksymalną liczbę punktów.

Веры Мамай Арысьевыч Убасрэці
 дзю напісана ў 1953 годзе, калі Беларусь
 была часткай Савецкага Саюза і не мела
 статус незалежнай краіны. Менавіта ад
 гэтага кабарыя ве Веры Мамай верша
 у вершы ірэнскі „Убасрэці” ён
 парэўнае саіто крозь саіто кроць
 да Хрэстас і напісана, што ад хэ крозь дзю збываю
 ён пачае са сраба і тэма бранаві ў можа
 маі мі зрабі ёна брані сра
 у вершы ірэнскі а дзяляе радзімай
 навінай, што воць ён убасрэці слова „Ён”
 зніскае з ваінай дуба, каў напісана,
 яі вясная гэта асод ірэнскі а
 напісана, што ён напіс гэта убасрэці
 цэна дзесці напіс наі - зніска напіс
 аў улілі падзілі саў у ёнкі будзілі
 аў, у ёнкі будзілі зніска, у Беларусі.
 ён знаходзіла ў розных месцах у
 родных, таяма, калерах - ён у сіней снузе
 наў напілі і ў ірэнскім поле лоз
 ліжаннае а ірэнскі таяма, што убасрэці
 Хрэстас напілае аў мождзі, дзяма з
 к цэнар ірэнскі наў месца, аў
 там маіна збываю з Беларусі - прасод
 снід, мура казіліных будзі, аў не таяма,

маму, што ён тамсама ісламізізаваў, можа,
 які навуковы праца – гэты на гэты момант
 на краі Тэа Таборава тут ад пачатку,
 што ад нас было можа ў першы
 зборцы верна, што наў Храма
 наймае ітакім мейс, а на і асабліва
 сляд та ў шэрагі рас на трыбе Тэа сляд
 маш, што прапрада называе все «нары»
 гэтыя Хрысту. Далей ітакім а зямлі
 да маш, каў захавана тэма, што
 асабліва Крам на зямлі, ~~сама тэма~~
~~нары~~, які у іх Бог ідуць можа
 далей. Знаў ітакім а праца ў іх
 ад маш, што «ён у пра», ітакім называе
 а ітакім і назва ў яе думі Таборава,
 што ўвапрама праў у маш та
 сляд, а і ўвапрама Хрыстас. Будзе тэа,
 кабат каі дуды іныя права і мішы
 Беларусь. Напрама ітакім а зямлі
 сваі праў, можа сляд, што і сваі
 прада да маш, каў і ён ўвапрама ў
 маш та сляд, а і прада тэа ён
 у вершы найма ітакім прада і
 кабат з іх мае свае прада ў тэма
 прада Тэа, напрама эпітэма ў «ітакім
 сляд», «родны панамі», які ў ітакім
 а ітакім сляд і панамі маш сляд
 ітакім Тэа тамсама метафра (біза
 вена, «зямлі з думі», які ў ітакім
 бодроз, найма ~~та~~ та («ён ўвапра», «ён

ушрас), які падпіраюцца, аі ваіснае гэтае
 слова ў гэтым вершы. Мым тэма
 найдзел перанос часткі сфармавання ў
 драўлянае кастуно ваісна. Паміма гэта
 захваівае аднаго ваісна і до думі.
 Гімна і творах у якім падумівае
 гэта тэма, тэма Храіста ў Храіста
 дэларуіа карада, ііза твора Анапраф'
 Маіма Багдановіча. У верш, аі і ў
 твора Наталі Арсеневіч, паізаіа Храіст,
 аі паізаіа на зямлі, адна ў Анапраф'
 гэта паізаіа разам з дэларуіа аістаіаіа.
 У вершы гэтаіа падпіраіаіа тэма ііа тэма
 музакіа, аі і ваісна ііа паізаіаіа
 света. І хаіа праізаіаіа ііа і ііаіа
 паізаіаіа, та ваісна і ііаіа – гэта
 ііа ііаіаіаіа. ~~З~~ Дзяміаіа ваісна ііаіаіа.
 тэма Храіста Н. Арсеневіч і М. Багдановіч
 пераізаіаіаіаіаіаіа ііаіа ііаіаіа ііа
 Беларусі, дэларуіаіа і ііа ііаіаіаіаіа.
 Твора Наталі Арсеневіч і Маіма
 Багдановіча ваісна ііаіаіа, ііа ііаіаіаіаіа.
 аі і ііаіаіаіаіаіа ііа ііаіаіаіаіаіа
 Беларусі ііа ііаіаіаіаіаіаіа Храіста,
 ваісна ііаіаіа ііа ііаіаіаіаіаіаіа.

Jeżeli chodzi o pozostałe kryteria oceny rozprawek i interpretacji utworu poetyckiego tegorocznych maturzystów należy podkreślić wysokie oceny za poprawność rzeczową, zamysł kompozycyjny, spójność lokalną, styl tekstu. Jedyne poprawność językowa i poprawność zapisu okazały się, jak co roku, umiarkowanie trudne.

Poprawność językową ocenia się ze względu na liczbę i wagę błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych, fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja zgodna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, w jakim tekst jest pisany, np. udziwniona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub składniowe. Błędów logicznych nie uznaje się za błędy stylistyczne. Poprawność zapisu natomiast ocenia się ze względu na liczbę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) oraz ich wagę (błędy rażące i nierażące). Za błąd rażący uznaje się błąd, który

polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej w zapisie słów lub fraz o wysokiej frekwencji.

Najczęściej występujące błędy dotyczyły stosowania wyrażen dialektalnych, polonizmów, konstrukcji z języka mówionego, powszechne były także błędy fleksyjne i ortograficzne. Przyczyną tego stanu rzeczy jest prawdopodobnie zbyt mała liczba godzin języka białoruskiego, na którym uczniowie uczą się białoruskiego języka literackiego, poznają jego gramatykę i ortografię. Spośród uczniów kończących licea z białoruskim językiem nauczania jedynie część uczniów uczy się białoruskiego na wcześniejszych etapach kształcenia, znaczna większość posługuje się gwarową odmianą języka wyniesioną z domu. W tegorocznej edycji egzaminu maturalnego maturzyści otrzymali wysokie oceny za egzamin ustny z języka białoruskiego, dużo niżej zostały ocenione ich umiejętności językowe w pracach pisemnych. Według nauczycieli należałoby więcej czasu poświęcać na naukę i utrwalanie zasad gramatycznych i ortograficznych. Ważne jest też zaangażowanie samych uczniów, które pozostawia do życzenia, czego wynikiem są oceny omawianych umiejętności językowych zaprezentowane na tegorocznym egzaminie dojrzałości.

JEZYK LITEWSKI

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka litewskiego na poziomie podstawowym składał się z dwóch zestawów zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania. Do wystąpienia *Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės kalba Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos šventėje* odnosiło się 5 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi; do rozmowy *Tarp redagavimo ir vertimo Su Roma Zagorskiene kalbasi Diana Bučiūtė* – 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i jedno zadanie zamknięte wielokrotnego wyboru. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. wymagał napisania rozprawki problemowej związanej z dołączonym fragmentem tekstu epickiego i brzmiał *Ar žmogus visada gali rinktis ir likti ištikimas sau artimiems idealams? Svarstykite remdamiesi pateiktomis ištraukomis iš Dalios Grinkevičiūtės apysakos Lietuviai prie Laptevų jūros ir kitu kultūros tekstu. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 250 žodžių*, natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji wiersza (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Mano protėvių žemė*, którego autorem jest Bernardas Brazdžionis. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (13 punktów za rozwiązanie testu oraz 37 punktów za wypracowanie).

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej z języka mniejszości narodowej w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Analiza i interpretacja tekstów kultury; IV. Tworzenie wypowiedzi. Oprócz wymagań z IV etapu edukacyjnego (poziom podstawowy) obowiązywały wymagania z wcześniejszych etapów edukacyjnych.

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		35
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	35
	z techników	0
	ze szkół na wsi	35
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	35
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	24
	mężczyźni	11
	bez dysleksji rozwojowej	34
	z dysleksją rozwojową	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		24 maja 2016 r.	
Czas trwania egzaminu		170 minut	
Liczba szkół		1	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ⁵ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ⁸	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ⁸ (art. 44zzz)		-	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

⁵Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2015, poz. 959)

⁸Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	35	62	100	86	96	83	12	100%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	35	62	100	86	96	83	12	100%
z techników	-	-	-	-	-	-	-	-
bez dysleksji rozwojowej	34	62	100	85	96	83	12	100%
z dysleksją rozwojową	1	-	-	-	-	94	-	100%

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

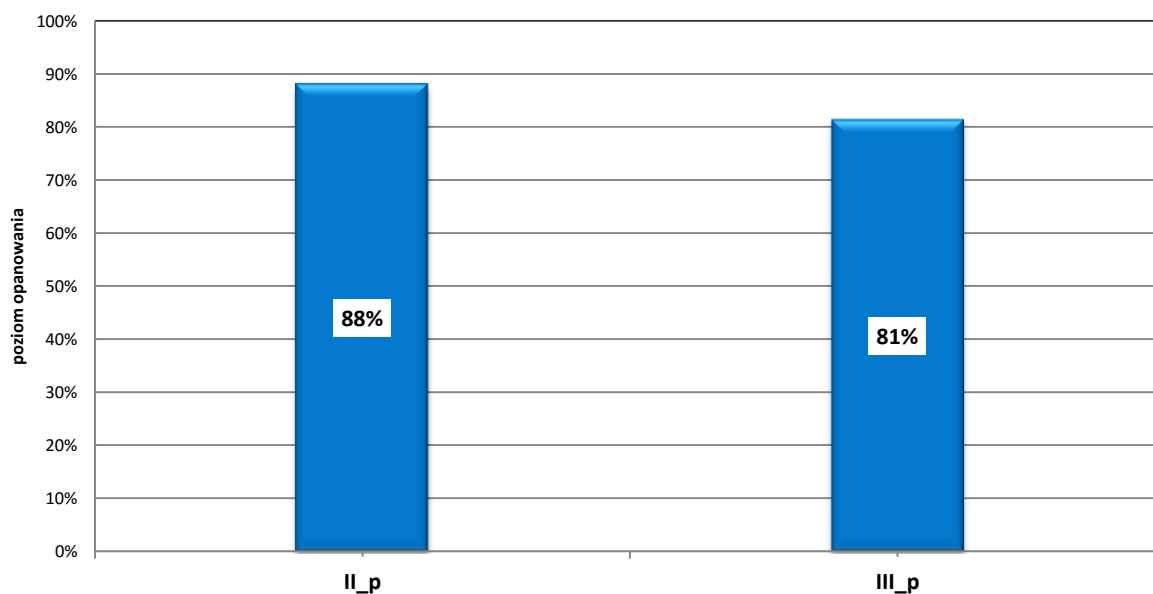
Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Zdający: Wymaganie szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
1.1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.4) rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym (gimnazjum).	89
1.2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.9) nazywa zastosowane w tekście środki językowe i określa ich funkcje.	89
1.3.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) rozpoznaje cechy gatunkowe tekstu (w tym szczególnie intencje nadawcze).	81
1.4.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2. 10) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenie wyrazów).	91
1.5.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenie związków frazeologicznych).	91
2.1.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.8) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje (gimnazjum).	89

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
2.2.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.10) odczytuje sens grupy zdań uporządkowanych w akapicie.	69
2.3.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	96
2.4.	II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	2.12) odczytuje sens tekstów, uwzględniając zawarte w nich informacje zarówno jawne, jak i ukryte.	97
2.5.	III. Tworzenie wypowiedzi (gimnazjum).	3.11) dobiera synonimy.	86
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej;	81
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); 4.10) rozpoznaje sposoby kreowania bohatera i świata przedstawionego.	97
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	99
Spójność lokalna			97
Stosowność stylu		3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego (gimnazjum).	100
Poprawność językowa	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum);	54

Nr zad.	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	60

Wykres 1. Poziom wykonania zadań w obszarze wymagań ogólnych

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Egzamin z języka litewskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Temat 1. wymagał napisania wypowiedzi argumentacyjnej związanej z fragmentem tekstu dotyczącym kultury masowej i wysokiej i brzmiał *Remdamiesi pateikta ištrauka suformuluokite problemą ir ją panagrinėkite. Naudokitės Leonido Donskio tezėmis ir apmąstymais, atsižvelkite į kitus kultūros tekstus. Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė negu 300 žodžių*, natomiast temat 2. – napisania interpretacji porównawczej wierszy (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia): *Svetimoji duona* Kazysa Bradūnasa i *Be motinos tėvynės*. Malda, Bernardasa Brazdžionisa. Za rozwiązanie zadania zdający mógł otrzymać 40 punktów.

Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w podstawie programowej języka mniejszości narodowej (poziom rozszerzony) w czterech obszarach: I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego; II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji; III. Analiza i interpretacja tekstów kultury; IV. Tworzenie wypowiedzi. Zdających obowiązywały również wymagania z poziomu podstawowego oraz z wcześniejszych etapów edukacyjnych (szkoła podstawowa, gimnazjum).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		27
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	26
	z techników	1
	ze szkół na wsi	24
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	3
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół publicznych	27
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	18
	mężczyźni	9
	bez dysleksji rozwojowej	26
	z dysleksją rozwojową	1

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

Termin egzaminu		24 maja 2016 r.	
Czas trwania egzaminu		180 minut	
Liczba szkół		3	
Liczba zespołów egzaminatorów		1	
Liczba egzaminatorów		2	
Liczba obserwatorów ⁷ (§ 8 ust. 1)		-	
Liczba unieważnień ¹⁰	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	-
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	-
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	-
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	-
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	-
Liczba wglądów ¹⁰ (art. 44zzz)		-	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		-	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

⁷Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2015, poz. 959)

¹⁰Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne *

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	27	48	100	80	95	80	14
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	26	48	100	80	95	80	14
z techników	1	-	-	-	-	70	-

* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom spełnienia wymagań w zakresie tworzenia wypracowania na poziomie rozszerzonym (wypowiedzi argumentacyjnej oraz interpretacji porównawczej ujętych łącznie)

	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej lub etnicznej i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej.	79
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); PR4.1) wskazuje związki między różnymi aspektami utworu; PR4.8) R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi.	100
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	96
Spójność lokalna			96

	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego lub etnicznego (gimnazjum).	100
Poprawność językowa	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	52
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	48

Komentarz

1. Poziom podstawowy

Arkusz egzaminacyjny z języka litewskiego na poziomie podstawowym składał się z dwóch zestawów zadań testowych sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach oraz z zadania polegającego na napisaniu wypracowania.

A. Rozumienie tekstu na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji językowej

Wykonanie zadań do tekstu pierwszego – wystąpienia D. Grybauskas z okazji obchodów Dnia Uczczenia Partyzantów oraz Jedności Wojska ze Społeczeństwem – okazało się dla zdających łatwym zadaniem. Zadania 1.1. – 1.3. sprawdzały umiejętności rozumienia czytanego tekstu na poziomie struktury i dotyczyły kolejno: rozpoznania wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym (gimnazjum), nazywania zastosowanych w tekście środków językowych i określenia ich funkcji, rozpoznania cech gatunkowych tekstu (w tym szczególnie intencji nadawczych). Zadania bardzo łatwe – 1.4. i 1.5. dotyczyły odczytania sensu tekstu, a w nim znaczenia wyrazów oraz znaczenia związków frazeologicznych.

Również zadania z zestawu drugiego sprawdzające umiejętności wyszukiwania informacji (zadanie 2.1.), odczytania tekstu na poziomie dosłownym oraz znaczeń ukrytych (zadania 2.3., 2.4.), dobieranie synonimów (zadanie 2.5.) były dla zdających łatwe. Wyjątek stanowiło zadanie 2.2., które okazało się umiarkowanie trudne. Uczniowie poproszeni byli o interpretację słów Romos Zagorskienės w kontekście jej wcześniejszej wypowiedzi do drugiego pytania wywiadu. By poprawnie wykonać polecenie, należało wziąć pod uwagę sens całego tekstu, zrozumieć zawartą w wypowiedzi Zagorskienės przenośnię.

B. Tworzenie własnego tekstu w języku narodowym

Zadanie 3. polegało na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów i sprawdzało znajomość utworów literackich i innych tekstów kultury ważnych dla poczucia tożsamości narodowej, umiejętności analizy i interpretacji podanego tekstu literackiego oraz tworzenie wypowiedzi argumentacyjnej w języku narodowym.

Wypracowanie, zarówno w formie rozprawki, jak i w formie interpretacji, powinno stanowić dłuższą wypowiedź argumentacyjną: adekwatną pod względem treściowym, logicznie spójną, poprawną merytorycznie, zgodną z podstawowymi zasadami kompozycji, stosowną i funkcjonalną pod względem stylistycznym, poprawną pod względem języka i zapisu.

Wypracowania liczące mniej niż 250 słów były oceniane jedynie pod względem treści, natomiast za kompozycję oraz styl i język wypowiedzi przyznawano 0 punktów.

Wymagania dotyczące wypracowania maturalnego w obu formach były takie same w zakresie poprawności rzeczowej, spójności lokalnej (wewnątrz akapitu), stylu, języka i zapisu. Różniły się nieznacznie w zakresie kompozycji, a zasadniczo w zakresie treści wypowiedzi: przedstawienia stanowiska wobec problemu (rozprawka) lub koncepcji odczytania utworu (interpretacja), a także sformułowania uzasadnienia (obie formy).

Praca interpretacyjna powinna polegać na przedstawieniu propozycji odczytania utworu poetyckiego, czyli zaprezentowaniu zrozumianych przez zdającego sensów tekstu. Zadaniem zdającego jest uzasadnienie postawionej tezy/hipotezy interpretacyjnej za pomocą argumentów pozwalających na jej uprawomocnienie. Część argumentacyjna powinna zawierać ustalenia analityczne dotyczące na przykład: elementów dostrzeżonej w utworze sytuacji komunikacyjnej, kompozycji tekstu oraz jej funkcji, cech stylu wypowiedzi i użytych w niej środków językowych (zwłaszcza artystycznych) oraz ich funkcji, dosłownych i niedosłownych znaczeń poszczególnych elementów utworu (w tym jego tytułu), zwłaszcza metaforycznych, alegorycznych i symbolicznych, przynależności gatunkowej tekstu, kreacji świata przedstawionego (w tym funkcji motywów literackich występujących w przeczytanym tekście), odwołań do kontekstów, ze szczególnym uwzględnieniem innych tekstów kultury. To, jakie działania analityczne i interpretacyjne zostaną podjęte, zależą od postawy zdającego i celów, które sobie wyznaczył.

Temat 1. w arkuszu z języka litewskiego dotyczył problemu czy człowiek w każdej sytuacji może pozostać wierny swoim ideałom. Zdający mieli rozważyć zagadnienie odnosząc się do fragmentu tekstu Dalii Grinkevičiūtės oraz innego tekstu kultury.

Polecenie zawarte w temacie okazało się dla znacznej większości uczniów zrozumiałe i chętnie podejmowali napisanie rozprawki. Podobnie jednak jak w języku białoruskim i ukraińskim niewielka liczba uczniów uzyskała maksymalną liczbę punktów za rzeczowe uzasadnienie swojego stanowiska. Zdający nie mieli kłopotu z rozpoznaniem sensu załączonego do polecenia tekstu, określeniem jego problematyki, odnalezieniem elementów znaczących dla odczytania utworu, a następnie wyszukaniem odpowiednich kontekstów (tekstów kultury) przydatnych do opracowania zagadnienia wskazanego w poleceniu.

Sformułowanie jednak uzasadnienia trafnego, szerokiego i pogłębionego było dla zdających wyzwaniem. W niektórych pracach wystąpiły uzasadnienia trafne, ale wąskie, w których brakowało pogłębionej analizy przytoczonego tekstu kultury. Ograniczenie się do autora, tytułu

i kilkudzaniowego opisu treści/zawartości tekstu kultury skutkowało obniżoną punktacją za tę część pracy pisemnej.

Poniżej przykład wypracowania, w którym zdający wyczerpująco zrealizował wszystkie kryteria i uzyskał maksymalną liczbę punktów za wypracowanie.

Kas yra žmogus? Tai silpnas ir bejėgis Dievo kūrinys, kuris ne kartą
istorijos įvykių metu ~~mažina~~ ^{nekinamas, žudomas} ~~nuviliama~~ skaitant lietuvių pasaulinę litera-
tūrą. ^{įgy} ~~panaikina~~ labai dažnai įrašoma kritinė situacija. Žmogus yra
panaikinamas, padaroma viskas, kad išgydytų save, savo idealus, savo autentiškumą.
Gauj, gale nepanikuoja įvairiems žmogų veikimams kovojant dėl savo teisių.
Atmanau, kad mes visi ^{žmogų, būnūti} ~~tas žmogų~~ ~~gali~~ ~~nuvili~~ iš visomet turį galimybes. Minkis
ir likti išsidėmęs sau artimiesiems. Viskas pildoma nuo jo sąmenybių
bei Hirona valios.

..... Sunka turait jūdiachuti kaip imogus sau nepai austi... kiti turitas
 situacijų, kai ji ir jos vaizdas... tautos, netimas... šeimos 1940
 metais... pūnėdėj... vien X... stasčiūnų... pūnėdėj... istovijė... įvykių - trenimėj
 Dalia Gūnėvičiūtė, būdama... sūly... jūdių... dainė... pasisio... memuaringe... kų-
 go... Lietuvių... pie... dėptė... jūdių... tūnėje... tūliu... apnūsi... tūtrūnūg...
 žmonų... tikimės... savo... šeimos... tikimės... istovijė... ji... taip... pat... savo... būdijė...
 bandė... rasti... atsakymus... klausimą... ar... imogus... gali... kiti... istikimas... savo...
 idėjomis... kai... ^{ji} ~~je~~ ^{atnoma} ~~je~~... kisi... i... laisvę... meilę... i... pūpūnūg?
 Kai... jis... yra... žuokimas... raišinamas?... tūnė... pūsinimūnū... atgūvūna... idėjas...
 šautas... dūnūs... kūnūt... i... kaktū... su... kaktū... kovojo... tūl... euso... bei... savo... mūnū...
 gūpūbū... kai... jūdių... mano... sūlyga... vaikai... matyjami... jūdių... uktūnū... vūgū,
 šontūnūnū... pūnūg... kūjūtes... bandė... sūnūti... išėti... kaip... jū... pūnūti... šontū-
 cūnū... tūdūnūjūnū... žuokū... būo... gūlū... sūktū... mūnū... tūdūnū... mūks... kūnū...
 nūnūnūpū... sūnūnū... ut... am... tūnūgūnū... žuokūnū... kūnū... tūdūnū... sūnūnūpūnū...
 sūnūnū... lūgū... jū... gū... pūnūnū... mūks... nūpūnūnū... savo... dūnū... kaktū... kiti... sūnūnū...
 jū... pūnūti... Dalia... dūsinūnū... tūliu... raišū... tūnū... mūnū... bū... žūgū...
 kai... gūnūnū... jū... sū... sūnūnū... žuokū... gūnūnūnū... su... kai... mano...
 jūnū... pūnūdūnū... ir... tū... pūnūnū... mūnū... su... žūnū... dūnū... tūnū... sūnūnū...
 pūnūnū... pū... dūnū... nūpūnūnū... mūnū... ^{ar jū... vūgū... ir... dūnū} ~~nūnūnūnū~~... kūnū... jūnūnū... ap-
 mūnūnū... jū... kūnūnūnū... žuokū... gūnū... sū... apū... tū... kaktū... nūnūnū... sū... sūnūnū...
 pūnūnūnū... mū... kūnū... nūnūnū... mūnū... Dalia Gūnūnūnū... tūnū... jū... tūnūnū...
 sūnūnūnū... vū... žuokū... nūpūnūnūnū... vū... mūlė... vū... jū... mūnū... tūnū...
 tū... tūnū... lūgū... kaktū... dūnū... si... pūnūnū... pūnūnū... mūks... tūnū... sū...
 tū... ut... to... žuokū... vū... pūnūnū... pūnūnū?... tūnūnū... kūnū... vūnū...
 apūnū... taip... pat... jū... su... tūnūnū... pūnūnū... kūnū... sūnū... kaktū... kai... žuokū

uet... kiti... kiki... ga... istiti... istikimas... jape... alos... suphy... keme... mint
 nusi... sava... motins... puzoje... lentas... ji... ^{tesme} ~~katjune~~ ^{paipazino} ~~katjune~~ ~~sava~~ pak... nusikatinu.
 Tai... eja... apie... ja... istikimybę... narvams... idealams... nežiniat... j... pasiekus... puios...
 plej... ja... aukšči... Deiva... del... ~~paipazino~~ ir... kuo... istikima... Be to,
 ome... apas... ir... menke... Naujienas... tute... nepasit... vsko... kiek... net...
 meis... savo... idealų... Ji... nežino... me... valdita... smulki... priemas...
 todėl... iz... kasyje... nežino... me... me... rogi... kuty... Me... pama... juo...
 ja... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 n... ~~st... ja... g... me... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 ja... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 kod... kas... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 atk... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 Turbūt... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 atk... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 istiki... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 k... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 e... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 B... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 o... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 del... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 a... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 k... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 p... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 ja... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...
 t... ~~me... ja... g... k... Tai... j... ir... pasiko~~... Deiva... ir... k... trauki...

Temat 2. wymagał przedstawienia oraz uzasadnienia własnej koncepcji interpretacyjnej wiersza znanego litewskiego poety Bernardasa Brazdžionisa. Spełnienie wymagań zawartych w podstawie programowej, dotyczących określenia problematyki utworu, wyodrębnienia tezy interpretacyjnej, dobierania argumentów (w tym zastosowania sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych, dobierania przykładów ilustrujących wywód myślowy, przeprowadzanie prawidłowego wniosku) okazało się dla zdających umiarkowanie trudne.

Poniżej przykład wypracowania, w którym koncepcja interpretacyjna jest co prawda niesprzeczna z utworem, ale niespójna i zawierająca w większości znaczenia dosłowne, a jej uzasadnienie jest trafne, ale niepogłębione. Maksymalną liczbę punktów otrzymał zdający jedynie za realizację kryterium E i F – praca zawierała nieznaczne zaburzenia spójności i stosowny styl pracy. Za poprawność zapisu natomiast – 0 punktów.

] Brazdžionis tai išėjįs poetas kurį turėjo
iškelanti iš Lietuvo. Jo kurioja galima sutikti
daug prisiminimų iz daugeliu eilėraščių sukurtu
Lietuvoje ~~pa mtejam~~ prisiminimai iz nepamirsimui jos
per poeta. Šio kurio autorij nepaprastai sunki
jo qpe nimia yra teogne is kurio turėjo buykti.
Pirmens jis mūms kuo specifine iz nepakert-
game yra Lietuvo.

Skaitomy si aiterosti galim atpanti kas poetas
 perlieps savo sirdi i si kniuny. Su kiekvienu sekiniu
 galim papoti jo ilgai tevynei ir nebibopama
 meilia. Pirmamia poemetije autorius išteikia savo
 pasmus tevynei kniopa gyveno jis ir jo pro-
 tevisi. ~~Toliau jis prisimena vi ka jo dievyne~~
~~dietuosi ir kas joj tokio~~ „Iu viena mano
 saule rytojans dienas, mano protevis zeme“
 Toliau jis prisimena vi ka jis dievyne
 dietuosi ir kas joj tokio unikalau. „Senos pilys
 prie Nemuno seno krantu“. Prisimena jis piker
 krositoveirdy ir nepeskotojima gamta. „Iz biteliu
 dirgimes baltam avily, iz pilakalniu alkys romybe
 tyli“. „Nenumirus po jik tojo quodo ledais,
 Nesukniubus po siekvento upes krantaus“. Poetas sau
 zodius nori pabreiti tiek daug iskentejo
 po tevyne. Per amius buvo ji niekinama ir
 meginama suliginty su zemia bet dietuvis uenke
 ir kovingumas vi laisvia nuleme tai kad
 ji isliko. Poetui yra grandu que prisiminty dietuosi
 istorija ir negaleti gyventi savo gimtineje vi
 kuria koujo jo protevisi. Eiderasio autorius tai
 tikras patriotes nes dietuvis kiekviens dietuosi
 manawis elementa. Savo eiterosti beigia sekid-
 amas: „Puiskis, puiskis pavasario jaunio ziedais,

dietūve, mano protėviu žeme! " Galime suprasti
 per tai kad ilgisi jo dietuviško pavasario
 ir ilgisi savo nuostabių teynės.
 Brandionis turi savo kuryną iraiske kaip
 labai ilgisi savo teynės ir kaip labai?
 jis ja dievyne, ditorius noretu kad beki-
 enas Lietuvos patriotas myletu savo teynia.
 Mano nuomonia gerai suinterpretu Brandiono
 elersiti o po tere tai dietuva misu
 visu tevyne. Elenestips rasoma kaip mostoby
 pi yra kad bekienu dietuvi skaitydama
 ši kuryni su prasta kaip su rby yra jam
 kaip ir kitiems tevyne.

Jeżeli chodzi o pozostałe kryteria oceny rozprawek oraz prac zawierających interpretację wiersza należy podkreślić wysokie oceny za poprawność rzeczową, zamyśl kompozycyjny, spójność lokalną, styl tekstu oraz poprawność językową. Jedynie poprawność zapisu, którą ocenia się ze względu na liczbę błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) oraz ich wagę (błędy rażące i nierażące), okazała się, jak co roku, umiarkowanie trudna.

2. Poziom rozszerzony

Zadania egzaminacyjne na poziomie rozszerzonym sprawdzały umiejętność analizy i interpretacji tekstów literackich oraz tekstu o tematyce kulturowej, a także umiejętność tworzenia własnego tekstu. Tematy wypracowań odnosiły się do utworów niewymienionych w podstawie programowej. Temat 1. zobowiązywał zdającego do napisania wypowiedzi argumentacyjnej związanej z zamieszczonym w arkuszu tekstem o problematyce kulturowej. Zadaniem maturzysty, który wybrał temat 2., było przedstawienie koncepcji interpretacji porównawczej dwóch tekstów poetyckich oraz uzasadnienie odczytania sensów obu utworów. Niezależnie od wyboru tematu zdający pisali wypracowanie o charakterze argumentacyjnym liczące co najmniej 300 słów.

W ocenie wypracowań z poziomu rozszerzonego za kryteria najważniejsze uznaje się w przypadku wypowiedzi argumentacyjnej – określenie problemu podjętego w tekście i sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu, w przypadku interpretacji porównawczej – sformułowanie koncepcji porównywania utworów i uzasadnienie tezy interpretacyjnej. Za kryteria wspomagające w obu formach gatunkowych uznaje się: poprawność rzeczową, zamyśl kompozycyjny, spójność lokalną tekstu, styl tekstu, poprawność językową i poprawność zapisu.

Wybierając temat pierwszy, aby zrealizować kryteria A i B oceny wypowiedzi argumentacyjnej, maturzysta powinien po zapoznaniu się z dołączonym tekstem określić główny problem, jaki podejmuje autor i przedstawić interpretację tego problemu w szerszym kontekście. Uzasadniając własne stanowisko, należało wykazać się znajomością innych tekstów kultury i umiejętnością ich właściwego doboru. Uzasadnienie odczytania głównej myśli załączonych tekstów wymagało od

zdającego ukazania jej w szerszym kontekście zjawisk obecnych w kulturze litewskiej, europejskiej czy światowej.

W wypracowaniu z języka litewskiego za realizację kryteriów C, E, F zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów, za D, G – punktację obniżono, za H – otrzymał 0 punktów.

...Dvi kultūros: populiarioji ir aukštoji, tarp jų praraja ar dialogas?
...Daug filosofų mąsto, jog populiarioji kultūra graso aukštojai
kultūrai, tik ne visur ir ne visada. Atsižvelgiant į Leonido
Donskio tezes ir apmąstymus tai tikra tiesa.
...Pagal vokiečių kultūros filosofą Osvalda Špenglerį ir jo
parašytame veikalame „Vakarų saulėlydis“, masiniai susikūrimai, religiniai,
linksmybės ir sporto kultas žymi Europos pabaigą.
...Tos pačios nuomonės yra ir ispanų filosofas Chose Ortegą y Gasetas,
kuriis prieš Antroji pasaulinį karą užsiminė savo knygoje „Masinė“

maistas" apie reginių kultą kaip masų, vulgaraus epochos pradžia...
 simptomą.....
 Taip pat kanadiečių literatūrologas ir kultūros teoretikas Marshallas
 McLuhanas XX a. antrosioje pusėje prognozavo miestų kultūros ir
 knygų eros pabaigą, nes "išgalėjo vaizdas, Gutenbergio galaktikos"
 pabaigą ir elektroninio globalinio kaimo pradžia.....
 Jie nėra vieninteliai, kurie taip mano. Daug kritikų ir filosofų
 kalba apie masinės kultūros keliamą pavojų klasiškai bei moderniajai
 kultūrai ir Europos tradicijai. Mano.....
 Mano manymu tai be galo tiesa. Šiuolaikinė populiarioji kultūra
 simbolizuoja finansinę galią, sėkmę, jaunystę. Tai be galo šiurpi,
 kai pagatrojū, kokios vertybės išsiskleidžia žmonijų sąmonėse
 skirtingose televizijoje kaip pirmoje vietoje yra turtingumas, jaunystė.....
 Jaunimo motta tampa "gyvenam vieng' kartą", jie elyčiai labai
 neatsakingai, sėda tik materialinių gėrybių, ne dvasinio turto.....
 Populiarioji kultūra pernelyg keičia žmonių mąstyseną, jei akiai
 j tai žūti, jie tampa paprasčiausiai blogėni. Priešingai būna,
 kai kino pasaulis simbolizavo visiemis prieinamos kultūros
 demokratizmą, kino žvaigždės kaip: Čarlis Čaplinas, Komelas ir
 Hardis ar Rita Heivont. Iškvepdinėjo žmonių dora, namą ir gyvenimą.
 Faktai yra tokie, jog aukštoji kultūra neišsilaukė be valstybės
 ir mecenatų paramos, o populiarioji uždėta didžiulius pinigus.
 Šių laikų populiarioji kultūra yra pilna grožio, jaunystės,
 sėkmės ir lengvo vartojimo kultūra. Vartotojams yra suteikiama
 iliuminacija, jog jie gali būti turtingi, kad jie taip pat gali tapti.....

Šiuolaikinis šiuo kultūroje nėra svarbu individualybė tautybė,
 yra idealiai pritaikyta visiems, nes visiems (masėms) svarbu tik
 linksmynės.
 Gyliai demokratijos tradicijoje išsivystė viešosios erdvės palaikimai,
 tūnu omenų linksmindama masės kaip tik tada, kai žmonės tūtu
 blaivai mąstyti, kai reikalinga yra pilietinė sąmonė ir politinė
 diskusija.
 Yra taipogi ir geros pusės masinės kultūros kultūros antėja.
 Populiaros popmuzikos šiuolaikis smagiai dainuoja kartu su
 klaidu. Paradožu, kuris traukia poperos antjas, Dang šiuolaik
 kinų našytojų, ir savo kūriniais traukia komikas ar
 laikraštine kalba.
 Štaly rašytojai Umberto Eko ir Aleksandras Bariko knyg
 tokias knygas kad galima jos interpretuoti keliais būdais.
 Interpretacija priklauso nuo skaitytojo skaitymo lygio.
 Aukštoji kultūra be visada būna labai kūrybinga ar pama
 provokacijų. Kontrai ji gali būti ferznelių mūbodi.
 Populiarioji muzika savo ruožtu gali būti iškelta į aukštą
 lygį pū: "ABBA", Eltonas Džonas.
 Daugelis klasikinės kultūros kūrinių kaip: literatūros, grafinės,
 operos, muzikos buvo kuriamos aristokratams linksminti. Mums kartina
 atsiminti kad vienos epochos pramocinė kultūra, kitai gali tapti
 klasika.
 Aleturoje aukštoji ir populiarioji kultūra skiria praraja,
 jos neturi nieko bendra, sieja jas izoliuoja ir atskiria. Tarksta

joms demokratinis ir atvira. Abi kultūras musat didina savo
 skaityles. * Mūsų viskomėnėje auga kultūrinei skaitumai.
 Reikia korėty kad būtų tarp jų korė tyklus musatinis
 dialogas.
 Kaip matome, sunku yra apibūdinti ar tarp šily dirėjy
 kultūry vyrėujy prarėjy ar dialogas. Nėrė momyry
 dialogas bėna tik labėi išsėvystėtosė valstybėse kaip
 Italijė, Amerikojė, ar Vokietijė. Prarėjy bėna mėnkai
 išsėvystėtosė valstybėse kaip Lietuva ar Lenkija.

Zdający, którzy wybrali temat 2., czyli interpretację porównawczą wspomnianych, zamieszczonych w arkuszu tekstów poetyckich, aby zrealizować kryterium A i B, musieli odnaleźć i określić sensy wynikające z zestawienia tekstów i ustalić obszary ich porównania oraz w uzasadnieniu zawrzeć wyłącznie powiązane z tekstami argumenty na rzecz odczytania sensów wynikających właśnie z zestawienia utworów. Aby otrzymać maksymalną ilość punktów za kryterium B, argumenty musiały wynikać ze sfunkcjonalizowanej analizy formy i treści wierszy.

Prace dotyczące tematu 2. z języka litewskiego ukazały zróżnicowany poziom umiejętności zdających. Wśród zdających byli uczniowie dysponujący umiejętnością funkcjonalnej analizy tekstu z wykorzystaniem wiedzy z teorii literatury. Odczytanie załączonych do arkusza tekstów, określenie podstawowych wyznaczników poetyki, rozpoznanie językowych środków artystycznego wyrazu i określenie ich funkcji, podsumowanie obserwacji analitycznych, sformułowanie własnej interpretacji utworu okazały się dla nich łatwe.

Poniższe wypracowanie zostało ocenione na maksymalną liczbę punktów.

~~ta~~ ^{imėgė} ~~likėniau~~ ~~tenyri~~ ~~uiskis~~ ~~ku~~ ~~lita~~ ~~kimau~~ ~~tai~~ ~~gin~~
~~teji~~ ~~namai~~ ~~kitam~~ ~~tai~~ ~~tradicijos~~ ~~ir~~ ~~paupozicai~~ ~~teciau~~ ~~tai~~
~~seima~~ ~~ta~~ ~~meta~~ ~~kur~~ ~~daėnai~~ ~~ėmėgus~~ ~~reprezentu~~ ~~reprezentu~~
~~tenyri~~ ~~reikėmė~~ ~~tenyri~~ ~~reikėmė~~ ~~daėniausia~~ ~~reprezentu~~
~~paradė~~ ~~ėstėnau~~ ~~tada~~ ~~kai~~ ~~js~~ ~~ėmėgus~~ ~~paradė~~
~~ėmėgus~~ ~~reprezentu~~ ~~ar~~ ~~reprezentu~~ ~~paradėmas~~ ~~daėnai~~ ~~asė~~
~~reprezentu~~ ~~ar~~ ~~reprezentu~~ ~~reprezentu~~ ~~reprezentu~~ ~~reprezentu~~
 1944 metais prasidėjo ~~ėmėgus~~ ~~reprezentu~~ ~~reprezentu~~ ~~reprezentu~~ ~~reprezentu~~
 75 Lietuvos partizanė dėmėgus ~~reprezentu~~ ~~reprezentu~~ ~~reprezentu~~ ~~reprezentu~~

~~Suprato ji kad kinuoleli isitis kusti hituiskai hiva pa~~
~~begimas is knasto ^{egzodo rasytajai i uzo kad} ~~trisp~~ ^{nie, susumu} ji kad kelio atgal ^{netos} ~~netu~~~~
~~je ^{tapo} ~~tasitau~~ ^{is daitais} ~~ditavos~~ ^{tenyis} ~~netikti~~ ^{netikti} ~~patyri~~ ^{garsis}~~
~~dituvas rasytajai Karys Bradinas ir Bismardas Bradicinis~~
~~~~Atit~~ Ji ~~kuris~~ ~~tema~~ ~~pasai~~ ~~pagindini~~ ~~tema~~ ~~pasai~~~~
 # Suprato ji kad hiodomi sveti uoje zemiye kaimis neima
 mona surasti lyntieji namai tai ~~ata~~ ~~turaje~~ ~~niinuleli~~
 neta, kurije imogus jauciasi ~~gerai~~ ~~taimiu~~ ~~sani~~ ~~gerai~~
 Sakuva, kad giuntineje pukshtiai graiau ziulka xuli
 kaisiau svicia ~~Hisz~~ ~~Tenyis~~ ~~muus~~ ~~sventa~~ ~~ji~~ ~~muis~~ ~~mo~~
 tina Karys Bradinas atiradez ~~isimioje~~ ~~parasi~~ ~~eilevasti~~
 Suetimoji duona ~~je~~ ~~eilis~~ ~~privercia~~ ~~susimuzgti~~ ~~i~~ ~~simo~~
 kaitini imogis, kada emigracijos radikliai dituwoje kyla
 nis aukstyti ~~Parak~~ ~~Bradinas~~ ~~imogai~~ ~~atiradez~~
 svetimaj salyje duonas ~~hasis~~ ~~kaisiai~~ ~~muzyti~~ ~~simku~~ ~~Pa~~
 to Silvanio imogis galime tapatinti su jačiu Bradin
 mu Atiradez ~~svetimaj~~ ^{koje} ~~salyje~~ ~~supranta~~ ~~kad~~ ~~jis~~ ~~cia~~ ~~sveti~~
 mus, mikuo nelankiamas. ~~Komuoje~~ ~~ji~~ ~~ilgero~~ ~~hausmas~~
 Kur ieskoti paguodos, kai hiodus, kai jautisi neisas?
 Nusiaminimo saltiniu egzodo rasytajams da zvai hi
 davo priimimimai dituvas vaidai Bradinas galio
 je ~~is~~ ~~sukasi~~ ~~mutys~~ ~~apie~~ ~~tenyis~~ ~~Detaliai~~ ~~atimena~~ ~~jos~~
 pisaia, kada kistavosi xuli ~~atimena~~ ~~sodyly~~ ~~hercia~~
 priimimiuose ~~pasilho~~ ~~is~~ ~~duonas~~ ~~krapos~~ ~~Tenyis~~ ~~ilge~~
 rys tai skaudi patintis kiekvianam imogui ~~Paradez~~

Lietuvos, Bradūnas... pasarado laimės... Jaunystės... vaiznių...
 tikėjimai papudė... Tapa išsivis... valganėis... vėtinų... deso...
 na... ~~kur~~ Pledis... giliai... išsakūjės... žemijs... paprastai ne...
 prigyja naujose netoje... Pamašiai... gys ir su žmogumi... Pūsę...
 žalųsten... kur... gimėme... augome... ten... kur... malidome... jau...
 nystės... dienas... ~~Edel~~ Bradūnas... ~~abradūnas~~... Furthof... bei...
 Hakenberge... nemokėjo... „pigoti“... jautėsi... mišiam... uškalin...
 gas... vėtinus... Karas Bradūnas tai žemiūklas... Perak...
 literatūras kritikus, ne jds... liter... poetes... neirodė... kolia...
 gati... hti... mums... šventi... ~~šventi~~... žemi...

Bernardas Balda... žmogus... meldėsi... tada... kada... jam...
 liūdna... kada... jis... kenčia... kada... jis... ilgesi... Bernardas Bradūnas...
 tai... Xamūnas... ~~regoda~~... ~~rejojos~~... ~~Melchior~~ Portraukės... ~~į~~... ~~Valka~~...
 us... parasi... eilėraštį... Be... motinos... tėvynės... Balda... tu...
 lgy... maldos... kurioje... kreipiasi... Dievą... Jėzų... Pariguodžia...
 jam... kad... be... motinos... tėvynės... be... tėvis... be... namų... išei...
 vai... ~~kuris~~... kaip... ~~mašaičiai~~... ~~į~~... ~~kuris~~... ~~į~~... ~~kuris~~... ~~į~~...
 ... ~~kuris~~... išgyvena... ~~kuris~~... ~~kuris~~... -... tėvynės... netektį... ~~į~~...
 fišikai... ir... ~~kuris~~... kaip... pavirgo... be... Neurumo... palraui...
 ai... be... tėviškes... kalbė... Politik... ~~kuris~~... ~~kuris~~... Lietuvos...
~~kuris~~... lgy... ~~kuris~~... ~~kuris~~... be... ~~kuris~~... ~~kuris~~... ~~kuris~~... ~~kuris~~...
 juos... glaustų... ir... ramintų... Nors... Lietuvos... „už... gius...
 maris“... „jos... nepamiršta... ~~kuris~~... ~~kuris~~... liūdesys... kad...
~~kuris~~... liūdesius... ~~kuris~~... ~~kuris~~... ~~kuris~~... ~~kuris~~... ~~kuris~~... ~~kuris~~...
 domi... ~~kuris~~... Lietuvos... varda... „už... jos... ~~kuris~~... ~~kuris~~...

~~ta~~ parauloti is kiti kraujų ne vėniu imogui.
 Skaudūs ^{rus} žituvai laikai kada 1941 E metais kviž
 tie 14 dienis, prandija moniai žemimiai s, sibirā,
~~ta~~ ~~miui~~ n. Brandionis ir imogui atita laimē
~~spar~~ ~~ti~~ ^{š. kandy įvoly} ~~miui~~ n. Brandionis xno eileraštyje
~~da~~ ~~ras~~ ~~uolika~~ ~~uolika~~ ~~uolika~~ ~~uolika~~ ~~uolika~~ ~~uolika~~ kada imo:
^{atruode} ~~gas~~ ~~Foli~~ ~~mo~~ ~~namus~~, o ~~anti~~ ~~miui~~ ~~nieus~~ negalejo itiesti pra
 giles vaikus, praso Dera, kad jis galeto, soti. Braz
 dienis sajojā, kad vėl sausta, laisvės rytas
 is dienua hitu, laisva, ^{tu muo} ~~DA~~ ~~Dera~~ ~~uolika~~ ~~uolika~~ ^{ios} ^{prilauuso}
 teentičiai vėl sugrįžti s, tėra, šenā, kur saukia
 Baltija
 Imogus parades tenis, gintuosius namus.
 jūciami, lyg kaltusos dylkunige, lyg palkitis be spar
 mo, lyg jura be laugis, Rum, gyvenantiems XXI amžiu
 .re ^{apikas tarys miuz gyvenim} ~~uolika~~ ~~uolika~~ ~~uolika~~ ~~uolika~~ ~~uolika~~ ~~uolika~~
 "Knyga Brandionis eileraštyje "Retimoji duona" is
 Bernardos Brandionis liūimijje "Be motinos tėvy
 nes, Rolda" ikelia varhiq is, su net is sindai
 linian imogui, problema. Imogus abiacdes teli
 mo gintijje namu, vada huz vėti vėras, jėris nē
 nias. Pasak Brandion, vėnutele parquada ievijje
 tai primumiai epie gintaja, tėra, šenā, Brandionis
 ti savo liūduame likime ~~abracde uolika hito~~ ~~niak~~ ~~Brandio~~
 niūi tai ualada, Abu ^{us} ~~postar~~ ^{"11} ~~atplestis~~ ~~mo~~ ~~tėvius~~,

...kamu...ilgesys... Ji ~~utrade~~ ~~iscinije~~ ~~nyrigija~~ ~~thia~~
...pasaulyje... kada ji praradus jaučiai lyg palikydę...
...heleniai. Brandimo i Brandimio klimai... ypa pana...
...sūs...stadi...nemustabū... kad m. eilės...tematikos...
...vidaus klimai... Ji ~~na~~ ~~Brandimo~~ ~~trada~~ ~~eminda~~...
...kase Ji ~~padė~~ kad ~~atradus~~ svetimoje ~~emėje~~ ~~imogus~~...
...kur ~~irada~~ ~~prilegtas~~ ~~ilgesis~~ ~~nes~~ ~~temai~~ ~~tik~~ ~~degnis~~...
...Zucius...stranda...lainis...saltiesi...

Podsumowanie

Wyniki egzaminu maturalnego z języków mniejszości narodowych oraz języka kaszubskiego były porównywalne. Odsetek sukcesów również był bardzo wysoki.

Po analizie umiejętności zdających egzamin z języków mniejszości narodowych oraz języka kaszubskiego nasuwa się kilka wniosków.

Jeżeli chodzi o umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, to są one porównywalne we wszystkich trzech językach mniejszości. Zadania sprawdzające rozumienie tekstu na poziomie znaczeń, w tym: wyszukiwanie informacji złożonych, określenie głównej myśli akapitu, tekstu, grupy zdań, okazały się dla zdających łatwe. Problem sprawiły zadania sprawdzające świadomość językową zdających, np. wyznaczenie funkcji tekstu, rozumienie intencji autora, w tym zastosowania perswazji – język ukraiński, odczytanie ironii i krytycznej postawy autora wobec zjawisk obecnych w białoruskiej codzienności czy wyznaczenie gatunku tekstu – język białoruski, rozpoznawanie w komunikacie funkcji związków frazeologicznych – język litewski. Symptomatyczny jest brak umiejętności funkcjonalnej analizy języka tekstów publicystycznych.

Jeżeli chodzi o tworzenie wypowiedzi argumentacyjnej w języku narodowym – rozprawki czy interpretacji wiersza – poziom realizacji poszczególnych kryteriów oceny był podobny. We wszystkich trzech językach za realizację kryterium A i B zdający otrzymali wyższe oceny niż za realizację kryteriów związanych z oceną poprawności języka, w tym za pisanie poprawne pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym. Podobnie zresztą kształtowały się oceny umiejętności pisania własnego tekstu zdających przystępujących do egzaminu na poziomie rozszerzonym.